

Arra gondolok, hogy segíthetünk egymásnak annak felismerésében, hogy mikor száll fel a felhő a sátorról és mikor nem; mikor van annak ideje, hogy előbbre lépjünk és mikor kell egy helyben megállnunk. Úgy állok előttetek, mint aki elindult az úton, gyökértelessé vált, aki olyan embereknek prédikáltam az evangéliumot, akik hozzám hasonlóan gyökereiktől elszakadtak és csak most kezdik felismerni a gyökérnek nagy jelentőségét, visszatekintve a távoli múlt üzenetének a meghallására. Úgy érzem, hogy mi is tanulhatunk tőletek a múlt áldott gyökereihez visszatérve, példaképpen emlékezve az előttünk járókra és tiszteletben tartva azoknak szellemét, akik a múltban hitükhöz hűségesekeknek bizonyultak. Ez vonatkozik ma különösképpen azokra, akiknek az ősi gyökerektől el kellett távolodniuk, de akiknek Dávid Ferenc és a gazdag történelmi múlt példájából újra meg újra meríteniük kell.

A lényeges az, hogy tudatában legyünk annak, hogy mikor száll fel a felhő, mikor és milyen módon kell szellemi vonatkozásban útnak indulnunk. Mi, akik lélekben egymáshoz közel vagyunk, tovább kell haladnunk a közös úton és figyelniük kell arra a hangra, amely annak idején a Sinai hegyen a szent sátorból hangzott Mózes felé. Ámen.

Kovács István

ÉLETRE VIVŐ ÚT

Mt 7,13—14

Bármennyire nagy egyéniség — Isten legnagyobb prófétája — Jézus, sok tekintetben mégis alkalmazkodott korához. Evangéliuma, Istenről és emberről vallott felfogása messzemenően meghaladta kora emberének eszményi szintjét, de az ihletett lélek érzés és gondolatvilágának kifejezőmódjában mégis tekintettel volt kortársainak igényeire. Beszédeiben gyakran használt ízes hasonlatokat, érzékletes képeket és — a mindennapi életből vett — szemléletes példákat, amelyeket a keleti ember igen kedvelt. Egy példa a sok közül, a keresztény ember számára is ismert kép: Tágas kapu — széles út, szoros kapu — keskeny út.

Elég gyakran halljuk vagy beszélünk róla, mégis mindig átgondoltan használjuk. A ma embere kissé elszokott a régiek számára oly sokatmondó képektől. Tágas kapu, széles út; szoros kapu, keskeny út. Ha megkérnélek: mondd el, öntsd szavakba, mire gondolsz, midőn hallod —, mit válaszolnál, mit mondanál?

Ha Jézus itt élne és tanítana közöttünk, valószínűleg így fogalmazna: Ebben a rendkívül nyugtalan, feszültségekkel terhelt világban, nagyon nehéz nyugalmat, lelki békességet találni. Kevés ember elégedett; kevés a kiegyensúlyozott lelki életet élő, derűs és jókedélyű ember. Ha kevés a boldog, akkor sok a boldogtalan; sok a fásult, sok az ideges, a naponta „marokszám” nyugtatókat szedő szorongó; sok az italozásba, alkoholizmusba menekülő, „feledni vágyó” ember, sőt a hitét veszített, reménytelenségre hajló öngyilkos is... Vajon miért? Azért, mert ti, emberek, a tömeggel sodródtok. Nem mertek új utakra lépni. Ami „jó” ennek a világnak, legalábbis a többségnek, a tömegnek, az nektek is jó. Amilyen a közvetlen környezet — az ismerős, a szomszéd, a munkatárs — életvitele, „útja”: olyan a tiétek is! Így — persze — könnyebb. Az egyéni felelősség is kisebb, hisz utánoztok, „másoltok” csak. A lelkiismeret sem vádol, elhallgat szinte teljesen, és helyét átveszi a „tömeg-lelkiismeret”, mert ti alkalmazkodtok csupán! Pedig ezen az úton, amelyen nem is halad-

tok, csak sodródtok csupán, nem fogjátok megtalálni azt, amit kerestek. Ez a kitaposott, sokak által járt „széles út”, amely veszedelemre — a Szentfrás nyelvén szólva: kárhozatra — visz. Mert sokan járnak rajta: „olyan út, amely helyesnek látszik az ember előtt, és a vége halálra menő út”. (Péld 14,12).

Természetesen, van más lehetőség is. Csak több figyelmet, sok elszántságot, határozottságot és kitartást igényel: ez külön úton járás. Nem valamiféle különködésről van szó! A szó igaz értelmében vett nagykorúsodó és felnőtté érő ember komoly útkereséséről; nagy és nemes célok, igaz eszmények felé vivő út kitartó kereséséről van szó! Ama szoros kapuról és keskeny útról, amely az életre visz! Enélkül csak olyan az ember, mint a gyermek, aki megállt a fejlődésben, megtorpant a felnőtté érésben, és sodródik csak a sokasággal, ama széles úton, amely a kárhozatba visz...

Eszembe jut minderről, hogy legkisebbik fiam „rossz fát tett a tűzre” minap, s midőn felelősségre vontam, — miért tetted ezt? — nyomban arra hivatkozott védekezően, hogy ugyanazt látta nagyobbik testvérétől is... S ha ő kútba ugrik — kérdeztem a gyermekkoromtól jólismert fordulattal —, akkor te is utána ugrasz? — Ugye nem?! — Hát nem olyanok vagyunk mi is sokszor, mint a gyermekek? Hányszor kellene hasonló módon figyelmeztetni bennünket, felnőtteket is, midőn meggondolatlan gyermeki módon sodródunk csak az étellel, a sokak által elfogadott — vagy épp „divatos” — magatartást és életmódot elfogadva, ahelyett, hogy — rálépve ama keskeny útra — a magunk életét élénk?!

Főll kellene mérni egyszer már: hová igyekszik és merre tart a sokaság, amellyel akarva akaratlanul sodródtok? Vannak-e valódi eszményei és céljai? Helyesek-e cselekedetei? S ha nem, akkor, lehet-e, szabad-e tovább sodródni velük a széles úton? Nézzetek szét és keressetek másik utat! Pál apostollal szólva „...ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami nektek tetsző és tökéletes”. (Róm 12,2). Enélkül a kereszténység nem a Jézus akarta életforma, hanem csak vallásoskodás, képmutatás és önámítás!

A mindennapok megszokásaiban és megalkuvásaiban elkényelmesedett, önállóságra képtelen, köznapi gondolkodás máris tiltakozik: „Járt utat a járatlanért el ne hagyj!” — A közmondássá sűrített köznapi gondolkodás tehát a járt utat jelöli meg biztonságosabbnak, s az új — még járatlan — úttól óvja meg az embert. Igen, olyan ez is, mint a kitaposott, kényelmes cipő. Igaz, hogy már elkopott és ócska, de kényelmes a járás benne. S mert megszoktuk, észre sem vesszük, hogy már sántítunk is vele! Míg az új cipő — és járatlan út — esetleg feltörheti, felsebezheti a lábunkat... Erről van szó tehát!

A jézusi gondolkodás értelmében — és a köznapi gondolkodással ellentétben — nyilvánvaló, hogy a közmondásbeli járt utat fel kell adni; új utat kell keresni, amely keskeny, de célra vezet, nagybetűs Életre vezet. S megtalálni ezt az utat, még nem minden. El is kell indulni rajta, mert „az úton járni kell!” Enélkül a mi kereszténységünk nem életforma, csak vallásoskodás. Olyan, mint az ún. vasárnapi hívőké, akik elmennek ugyan vasárnap a templomba, de úgy élnek hétfőtől szombatig, mintha nem lettek volna vasárnap a templomban. És a következő vasárnap úgy mennek be a templomba, mintha nem úgy éltek volna hétfőtől szombatig, ahogy éltek. Vagyis: templomban szépen imádkozgatunk, énekelgetünk, prédikációt hallgatunk; esetleg megállapítjuk, hogy szép volt a liturgia, jó vagy rossz a prédikáció, és ezzel aztán — kész! Ennek a „vallásosságnak” semmi köze a való élethez, semmi köze ahhoz az életformához, amit Jézus hozott és megrendítő szépen be is mutatott. Ez a jézusi életforma már nem az ember sodródása a kitaposott, széles úton, hanem valami szembeötölő többlet, valami feltűnő ragyogás, valami szent másság. Az új — és keskeny — úton járás: az ember kiteljesedése a szeretetben. Milyen szeretet ez? Nem valami romantikus bizsergés vagy érzelgősség, hanem szolgáló szeretet.

Tudjátok, mit mondott erről a jézusi életformát megtestesítő szeretetről Schweitzer Albert? Ezt: „Édes fiam, szeretni annyit jelent, hogy rendelkezésedre állok, Istenem, rendelkezésedre állok, embertársam”.

„Én vagyok az út...és az élet”! (Jn 14,6) — szólít meg bennünket is az évezredek legszebb eszményeit adó jézusi hívás. És a kortárs íróknak szép vallomásával hozzátehetjük: „Ő a kapu”. S most már rajtunk múlik, észrevesszük-e, s ha észrevettük: tétován ácsorgunk-e előtte,/ vagy kerülő-utat választunk,/ jobb esetben: vargabetűvel,/ rosszabb esetben: zsákutcával/ vagy nagy lélegzettel, bizalommal/ legalább megkopogtatjuk az ajtót.

Ez az a Kapu, ami mellett nincs „kiskapu”, a mégoly leleményes emberi furfang számára sem.

A lehetőség adottá vált a realitásban. „Szabadságunk dolga elutasítani vagy élni vele” (Jókai Anna). Mi élünk vele! Ámen.

ÖRÖK KÜLDETÉSED

Mt 5,13

Volt egyszer egy király, akinek három szép leánya volt. Megkérdezte őket — ahogy édesapák szokták néha megkérdezni a gyermekeiket —, hogy mennyire szeretik őt? Az idősebb lányok azt válaszolták, hogy ők jobban szeretik édesapjukat az aranytól és az ezüsttől. A legkisebb lány azt válaszolta, hogy ő jobban szereti apját a sótól. Ez a váratlan válasz nem hatotta meg a királyt, aki azzal magyarázta a különös vallomást, hogy — bizonyára éretlen még a kislány. A szakács azonban, aki titokban végighallgatta ezt a beszélgetést, kihagyta másnap a király ételéből a sót. Akkor értette meg a király, hogy mi is volt az értelme legkisebbik lánya mondanak: annyira szeretlek, hogy nélküled semmi sem jó ezen a földön!

Milyen más az étel, ha nem hiányzik belőle a só! A legkedvesebb ételeink is ízetlenné, sőt ehetlenné válnak, ha kihagyják a sót belőlük. Csak akkor tudjuk meg ezt igazán, ha sótlan diétára rendel az orvos...

Jézus arra tanít a Hegyi beszédben, hogy a keresztény ember éppen olyan hatással van az életre, mint a só az ételre. Milyen kár, hogy a köztudatban az a tévhit terjed el mégis, hogy a jézusi kereszténység életellenes: kiöli az élet ízét, örömet! Sokan úgy vélik, hogy Jézus elveszi az emberek életkedvét. Milyen tragikus félreértés ez mindannak, amit Jézus tanított! És sok esetben maguk a keresztények terjesztik el ezt a tévhitet. Az igaz, hogy Jézus a való élettel szembesít. Nem kívánja azt, hogy „rózsaszín szemüveggel” nézzük, és rózsás színekben lássuk a világot. Az ilyen indokolatlan „hurrá-optimizmus” helyett a keresztény embernek nyitott szemmel kell járnia, és meg kell látnia mindazt, ami kivetnivaló, rút és gonosz! Jézus evangéliuma nem tűri azt, hogy struccmadár módjára a homokban tartsuk a fejünket. Ellenkezőleg! Szembe kell néznünk mindazzal, ami Isten akaratának ellentmond, és reálisan fel kell mérnünk mindazt, ami rossz, ami gonosz. Pontos diagnózis, helytálló látélet nélkül a legkiválóbb orvos sem tud gyógyítani. Ezzel együtt azonban, Jézus komolyan hisz az emberben: jóra teremtésében, nagyrahivatottságában. Hisz abban, hogy a szeretet evangéliuma meggyőzi a világot. Különös tünemény és áldás a keresztény ember, aki — mindezek tudatában — a legmostohább körülmények között is ízéssé tudja tenni az életet! Pál apostol — a Galata levélben — a lélek gyümölcsseiről írva, így jellemzi azt a sót, amit a hívő keresztény képvisel: szeretet, öröm, békeség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség és önmegtartoztatás. „Ti vagytok a föld sója” — mondja Jézus. Ezt az ízt kell bevinnünk